

Klub Przyrodników

ul. 1 Maja 22, 66-200-Świebodzin
Konto: BZ WBK SA o/Świebodzin nr 28 1090 1593 0000 0001 0243 0645
tel./fax 068 3828236, e-mail: kp@kp.org.pl, [http:// www.kp.org.pl](http://www.kp.org.pl)

Świebodzin, 17 lutego 2016 r.

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu

dotyczy: projekt planu utrzymania wód wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.
sprawę prowadzi: Paweł Pawlaczyk pawel.pawlaczyk@kp.org.pl

W związku z przedstawionym do konsultacji społecznych projektem planu utrzymania wód (dalej PUW) na obszarze RZGW we Wrocławiu wraz z projektem prognozy oddziaływania na środowisko, w uzupełnieniu ogólnych uwag i wniosków Klubu Przyrodników, przedkładam wniosek szczegółowy dotyczący rzeki Stobrawa.

W latach 2013-2014 Klub Przyrodników opracował, na zamówienie Województwa Opolskiego, projekt „Strategii odtwarzania naturalnego charakteru rzeki - osiągnięcia dobrego stanu wód rzeki Stobrawy”. W opracowaniu tym zostały zawarte propozycje działań, które pozwoliłyby zachować unikatowe wartości przyrodnicze i kulturowe związane z rzeką Stobrawa i doprowadzić tę rzekę do dobrego stanu ekologicznego – z uwzględnieniem także ochrony przeciwpowodziowej i tradycji korzystania z jej wód. istotny element Strategii stanowiły propozycje modyfikacji sposobów wykonywania tzw. prac utrzymaniowych na Stobrawie.

Na podstawie przeprowadzonych wówczas analiz, uznaliśmy wówczas, że – by było możliwe osiągnięcie celów środowiskowych dla Stobrawy – sposoby jej utrzymywania powinny być zmodyfikowane i zróżnicowane w następujący sposób:

1. **Samotrzymywanie się rzeki**, z wyłączeniem wszelkiej ingerencji w koryto. Przede wszystkim na odcinkach obejmujących proponowane obszary ochrony indywidualnej – rezerwaty i użytki ekologiczne, odcinki najcenniejsze pod względem przyrodniczym, z koncentracją gatunków chronionych w rzece i dolinie, dotychczas przekształcone w stopniu stosunkowo niewielkim bądź podlegające dynamicznej renaturyzacji. Łącznie **16,3 km (20,3% biegu rzeki)**, 6 odcinków: 14+800 – 16+200 (2.400 m) 22+800 – 25+600 (2.800 m), 33+500 – 37+700 (4.200 m), 70+100 – 71+000 (900 m) 73+300 – 75+500 (2.200 m), 76+400 – 80+200 (3.800 m), z wyłączeniem 100 m odcinków (po 50 m w dół i w górę) od istniejących elementów infrastruktury poprzecznej – jazów, mostów i innych budowli, gdzie - w razie potrzeby - należy dopuścić utrzymywanie w sposób wynikający z potrzeb ich bezpieczeństwa.
2. **Spontaniczna renaturyzacja**, z wyłączeniem wszelkiej ingerencji w koryto rzeki. Dotyczy odcinków silnie przekształconych w wyniku inwazyjnych prac prowadzonych w latach 2010 - 2013 i/lub wcześniej, o znacznym przekształceniu hydromorfologii i silnej degradacji

powiązanych z rzeką siedlisk przyrodniczych.

Łącznie **8,5 km (10,5%** biegu rzeki), w tym 2 odcinki: 00 – 6+800 (6.800 m), 17+800 – 19+500 (1.700 m), z wyłączeniem 100 m odcinków (po 50 m w dół i w górę) od istniejących elementów infrastruktury poprzecznej – jazów, mostów i innych budowli.

3. **Tymczasowo samoutrzymywanie się rzeki, z założeniem wypracowania sposobów ochrony w drodze głębszych analiz:** na odcinkach zlokalizowanych w Obszarach Natura 2000 Łąki w okolicach Kluczborka nad Stobrawą i Łąki w okolicach Karłowic nad Stobrawą. Do czasu opracowania planów ochrony lub planów zadań ochronnych tych obszarów oraz określenia szczegółowych warunków utrzymania i odtworzenia przedmiotów ochrony. Jako priorytet w dłuższej perspektywie poszerzanie korytarza swobodnej migracji rzeki i odtwarzanie połączeń z doliną, wykorzystanie obszarów jako naturalnych polderów zalewowych.
Łącznie **18,1 km rzeki (22,6%)**, w tym 2 odcinki: 6.800 – 14.800 (8.000 m), 43.700 – 53.800 (10.100 m), z wyłączeniem 100 m odcinków (po 50 m w dół i w górę) od istniejących elementów infrastruktury poprzecznej – jazów, mostów i innych budowli.
4. **Możliwość prowadzenia ekstensywnych prac utrzymaniowych** (odmulanie koryta, zasypywanie i likwidowanie skarpi brzegowych, wykaszanie brzegów, wykaszanie roślinności wodnej w korycie, usuwanie zatorów ze zwalonych drzew) **z ochroną i odtwarzaniem zadrzewień i zakrzewień** - trwałym wyłączeniem z wszelkich ingerencji co najmniej jednego z brzegów rzeki. **Łącznie 9,3 km, 3 odcinki:** 28+600 – 33+500 (4.900 m), 37+700 – 39+900 (2.200 m), 72+100 – 73+300 (1.200 m).
5. **Możliwość prowadzenia ekstensywnych prac utrzymaniowych w sposób zapewniający stopniową renaturyzację koryta** (odmulanie koryta po linii naturalnych przegłębień, w linii krętej, z pozostawianiem nie odmulonych naturalnych odsypisk, pozostawianie bez ingerencji skarpi brzegowych i wyrw w granicach działki rzeki, prowadzenie prac **wyłącznie** wzdłuż jednego z brzegów, naprzemiennie, drugi brzeg okresowo pozostawiony procesom spontanicznej renaturyzacji). **Łącznie 20,8 km,** 16+200 – 17+800 (1.600), 19+500 – 22+800 (3.300), 25+600 – 28+600 (3.000 m), 40+700 – 42+100 (1.400 m), 43+000 – 43+700 (700 m), 59+300 – 70+100 (10.800 m).
6. **Możliwość intensywnego utrzymywania istniejącego koryta** (odmulanie koryta, zasypywanie i likwidowanie skarpi brzegowych, wykaszanie brzegów, wykaszanie roślinności wodnej w korycie, usuwanie zatorów ze zwalonych drzew) **z dopuszczeniem zabudowy technicznej podłużnej**, nie zawężającej koryta, z przebudową lub likwidacją barier zawężających koryto i mogących ograniczać przepływ wód wezbraniowych oraz prowadzeniem prac udrażniających koryto nie częściej niż raz na 3 lata. **Łącznie 8,1 km,** 39+900 – 40+700 (800 m), 42+100 – 43+000 (900 m), 53+800 – 59+300 (5500 m), 75+500 – 76+400 (900 m).

W sporządzonej dokumentacji tekstowej projektu PUW zwrócono uwagę na środowiskowy aspekt prac utrzymaniowych i konieczność ich modyfikacji oraz ograniczenia w sposób uwzględniający potrzebę zachowania naturalnych procesów rzecznych oraz unaturalnienia rzeki. Na stronie 80-83 tego opracowania użyto przykładu jednego z odcinków rzeki Stobrawa, oraz nawiązań do wzmiankowanej wyżej „Strategii...”, dla pokazania, w jaki sposób pierwotne zamierzenia WZMiUW względem realizacji prac utrzymaniowych na Stobrawie powinny być zmodyfikowane i ograniczone.

Jednak, sam projekt rozporządzenia dyrektora RZGW we Wrocławiu ustanawiającego PUW, przynajmniej w wersji przedłożonej do konsultacji społecznych, nie uwzględnia propozycji

z jego własnej tekstowej dokumentacji. Do projektu tego nie zaimplementowano proponowanych modyfikacji, a tylko na niektórych odcinkach Stobrawy wskazano „*Konieczność przeprowadzenia [dopiero w przyszłości] analizy wariantowej zaplanowanej pracy utrzymaniowej ze względu na możliwy wpływ na stan wód*”.

W związku z powyższym, wnosimy o pełne zaimplementowanie powyżej przedstawionych propozycji ze „Strategii...” do projektu rozporządzenia dyrektora RZGW w sprawie planu utrzymania wód.

z poważaniem